N^RO 67

# KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyżſzego Rządu Nayiaśnieyszego Imperatora Całey Roſsyi.

## z Wilna V.S. 22 Sierpnia 1800 we Srzodę

### *Z Petersburga VS. 10 Sierpnia*

D. 2 teraznieyszego mieſiąca JEGO IMPERATORSKA MOSC raczył oglądać praktyczną artylleryi naukę. Użytych do niey armat polowych liczono 59; oprócz tego 6 możdżerzow 5 i 2 pudowych. Strzelano długo kulami, kartaczami, kulami rospalonemi; rzucano bomby i karkasy; dla ſtrzelaiących kulami wyſtawione były tarcze w przyzwoitey odległości; dla innych zaś zrobiono polową fortyfikacyą, z przygotowanemi w niey fugasami i miną. Strzelaiąc prędko i trafnie do wyſtawionych przedmiotow artylerya, miała ſzczęście zaſłużył na Naywyższą pochwałę JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, iakiey dotąd nie odbierała nigdy. Inspektorowi całey artylleryi dano wielki krzyż orderu S. Jana Jerozolimſkiego; kommenderuiącym zaś batteryami Generałom artyllervi, iako też innym batteryow kommendantom dano tegoż orderu krzyże kommandorſkie; Officyerowie którzy ſię dyſtyngwowali w ſtrzelaniu, ozdobieni zoſtali tegoż orderu mnieyszym krzyżem.

Artyllerya za ſzczegulny zaszczyt dla ſiebie poczytuie wyznać, iż teraznieyszą doſkonałość ſwoię winna ieſt Naywyższey troſkliwości Imperatora Jmci, który ſam nowe od przeszłych lepsze podaiąc rozrządzenia i przepisy, uſtanowił naydoſkonalszy porządek artylleryiſkiey ſłużby, która wszędzie i w każdym zdarzeniu ſtraszną będzie nieprzyiacielowi. Generał artylleryi Karsakow otrymał wielki krzyż orderem S. Jana Jerozolimſkiego. kommandorſkiemi tegoż orderu krzyżami ozdobiemi Generał Majorowie; Bohdanow 2, Begiczew 2, Makowieiew, Schwanebach; *Półkownicy:* Tuczkow 1, Kasperſki. Graf Kutaiſow 3. Kudriawcow, Reſtein, Troszczyńſkoy, Niewiedomſkoy. i Maior Nikitin. Krzyże kawalerſkie wzieli; Podpółkownik Kozadaiew. Kapitan *P*apkow 2. Stabs Kapitan Tretiakow, *P*orucznicy: Liapunow, Zacharow 1; *P*odporucznicy; Fleisher, *Z*acharow2; Kapitan Glinka, Stabs Kapitani: Nowak, Ławrow, Paramonow; Porucznik Macilew; *P*odporucznicy: Zas. Arnoldi 2; Stabs Kapitan Buszuiew 1; Kapitan Slizunow; wszyscy Officyerowie wyżey położeni należą do batalionu artylleryi leibgwardyiſkiego, regimentu artylleryi Begiczewa 1; batalionu konney artylleryi Bohdanowa 2; nakoniec do korpusu pionnierow.

Regimentu garnizonowego Retiuńſkiego Major Łoginow naznaczony Plac Maiorem w Uſtkamienie horodſkiey twierdzy. JMPERATOR Jmć oświadczyć raczył ukontentowanie swoie kommendantom i żołnierzom za porządek znaleziony w inspekcyi Finlandzkiey. Nadworny Konsyliarz Trusewicz otrzymał ſtopień Kolleſkiego Kozsyliarza, i Kapitana nad zamkiem Michayłowſkim. *S. P*etersburgſkiey udzielney expedycyi Konsyliarz 5 klaſſy Arcybaszew dla ſłabości zdrowia uwolniony od obowiązkow z pensyą zupełney gaży dziſieyszey. Zarządzaiący Carſkosielſką kantorą Stanu Konsyliarz Leontiew otrzymał doſtoyność Aktualnego ſtanu Konsyliarza. Orenburgſkich sądow 1 Departamentu Konsyliarz Fiedorow zoſtał ſtanu Konsyliarzem. Reketmeiſter Kolleſki Konsyliarz Kluczarew także ſtanu Konsyliarzem. Znayduiący ſię przy ſzkole rolniczey Kolleſcy Aſſeſsorowie: Brandorf i Flavizzago zoſtali Nadwornemi Konsyliarzami.

### *z Wiednia 20 Sierpnia z Gazety Wiedeńſkiey*

D. 15 w mieście Linz wybuchnoł pożar tak gwałtowny, że w bardzo krótkim czaſie, przy nayuſilnieyszym ratunku, 70 domow obrócił w perzynę, między któremi ieſt zamek i kilka innych budowli przednieyszych. Pisma Mediolańſkie opisuią teraz nowy proiekt rządu Francuzkiego założenia we Włoszech północnych Rptey Cispadańſkiey, Cisalpińſkiey i Piemontſkiey. Czyli to przyidzie lub nie do ſkutku, zawsze rzecz ieſt pewna, iż w całym Piemoncie wielka niespokoyność panować zaczyna, która grozi wybuchnieniem ſtraszliwego rozruchu. Wkraczaiąc do kraiu Berthier Generał obiecywał niedawno mieszkańcom przywrócenie rządu dawnego; dziś widzą dobrze *P*iemontczykowie, że Maſſena zupełnie poſtępuiąc według nowych inſtrukcyi, chce uſtanowić rząd republikantſki, do którego nieprzezwyciężony wſtręt maią, przekonani krótkim roku przeszłego doświadczeniem, że ten ich uszczęśliwić i domowey spokoyności utrzymać nie może.

Generał Hrabia *S.* Julien przybywszy z Paryża miał kilka bardzo długich rozmow z Miniſtrem *S*tanu Baronem de Thugut. i Cesarzowi Jmć był prezentowany. Powszechna ieſt pogłoſka że przedugodne warunki pokoiu podpisane ſą w Paryżu. lecz poniewaź Dwór nie ieszcze nieogłoſił urzędownie, czekać wypada pewnieyszych wiadomości. O tym nikt nie wątpi że negocyacye nie tylko ſą rozpoczęte, ale też do szczęśliwego zbliżone końca. Królowa Jmć Dwóch *S*ycylii iadąc z Trieſtu do naszey ſtolicy potkała w Laybach Arcy Xiężniczkę Marią Elżbietę; z którą nie widziała ſię od lat 31. *P*omieniona Monarchini iak długo zabawi w Państwach Auſtryackich nie wiadomo. Rozgłoszona niedawno pogłoſka, że Francuzi mocą wdarſzy ſię do miaſta Ferrary, Cesarſkich przymuſili uſtępować do cytadelli, z prawdą ſię nie zgadza.

Lord Nelson zwraca dziś na ſiebie oko ciekawe tuteyszey publiczności. Generał Zach pod Marengo uwięziony, niedawno przybył z Paryża; pozwolił iemu Buonaparte 6 tygodni zabawić w Oyczyznie; tym czasem pokoy podpisany bydź może. *P*oseł Hiszpańſki Corail do Conſtantinopola nie wyiechał, ponieważ nie otrzymał dotad paſportow; nie którzy twierdzą że *P*orta Ottomańſka u ſiebie mieć nie chce Miniſtrow Mocarſtw z Francyą zprzymierzonych, póki woyna ſię nie ſkończy. *P*ogłoſka o zamordowaniu w Egipcie Generała Kleber ieszcze nie upadła; Graf Kehler Poſeł Króla Jmci *P*ruſkiego wyieżdża ztąd do Szląſka, gdzie dawnym zwyczaiem Monarcha iego w teraznieyſzym *S*ierpniu rewią odprawi; wnoſiemy że tam otrzyma inſtrukcye, iak zachować ſię powinien w przeciągu negocyacyi między Dworem naszym i RPtą Francuzką. O przybyciu do tey ſtolicy Adjuranta pierwſzego Konſula Duroc, wzmianki żadney nie czynią piſma naſze.

Chociaż bliſkiego pokoiu każdy ſię spodziewa iednak wysyłamy cokolwiek żołnierza do Włoch na wzmocnienie armii Barona Melas; przed kilko dniami pociągnoł do Padwy regiment Preiss, w którym naywięcey liczono rekrutow w naszey ſtolicy przed 10 dniami zwerbowanych. Drogi, mianowicie w kraiu Węgierſkim, nie są teraz bespieczne; prowadzono wiośną i latem wiele nawozaciężney młodzi z tamtąd do obozow; wielu młodzieńcow uciekłszy, a do domu powracać nie śmieiąc, w lasach oſiedli, gdzie dla wyżywienia bawią ſię łotrostwem. Armia Barona Kray wszelką żywność z Auſtryi i Węgier bierze; nigdy żegluga na Dunaiu tak kwitnąca nie była, Nikt teraz nie wątpi, że Buonaparte zasadą przyszłych negocyacyi mieć chce traktat w Campo Formio zawarty, w którym ieśli odmiany iakie potrzebnemi uznaią obie ſtrony woluią e, uczynią wſzyſtkie bez trudności. Słychać że dwór nasz pragnie mieć w Auſzpurgu Kongres; tym sposobem dzieło pokoiu nie byłoby tak rychło ukończone, iakeśmy ſię ſpodziewali.

*z Londynu 12 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.*

D. 9 z portu Yarmouth wyszły pod żagle 9 okrętow liniowych, 13 fregat i mnieyszych ſtatkow pod kommendą Admirała Dickson, dla złączenia ſię z wielką flottą okrętow przewozowych, które nie tylko z Portſmouth i Plimouth ale też z innych ſtanowiſk wyſłano na morze. Regimenta z Emigrantow Holenderſkich złożone znayduią ſię na pomienioney flotcie, która ku wschodowi i północy bieg zwróciła. Tegoż czasu wyszły na morze flotty kupieckie do morza Baltyckiego, Elby, &c przeznaczone, wszyſtkim przydano dla ſtraży i bespieczeńſtwa woienne okręta, nie wiadomo dotąd albowiem, iak przyimie Dwór Duńſki wiadomość o gwałtownym poſtępku Angielſkich Officyerow pod Oſtendą, i iaki ſkutek mieć będzie negocyacya Lorda Whitworth. Zgadnąć trudno na iaką wyprawę Admirał Dickson i Generał Pulteney wyszli; politycy naſi raz ich wysyłaią na morze północne, drugi raz do Zelandyi, Belleisle; nawet do Cadix i innych portow Hiszpańſkich.

General Pichegru bawi w ſtolicy naszey; często bywa u Hrabiego d' Artois; ſłychać że ma bydź ozdobiony wysoką doſtoynością przez Króla Jmci Francuzkiego; to pewna że P. Pitt często wzywa do ſiebie tego rycerza, dla naradzenia ſię z nim względem woiennych czynności. Poseł Ottomańſkiey Porty, przez Yarmouth i Cuxhaven do Conſtantinopola wyiechał. Do Wiednia codziennie gońcow wysyłaią Miniſtrowie. Cena zboża w całym Króleſtwie coraz bardziey ſpada. Słychać że w New York ukazała ſię znowu żółta gorączka; lecz ta wiadomość urzędową nie ieſt. Część woyſka naszego, które ſię zgromadziło w Minorce, do Malty przeszła, 6 regimentow General Abercromby ma zprowadzić do Liworny. Powiadaią że Król Jmć ma uſtanowić order nowy dla tych iedynie Officyerow, którzy w bitwach morſkich dyſtygwowali ſię naylepiey. Liczba woyſk lądowych na taiemną wyprawę użytych pod Generałem Pulteney wynoſi 14 tyſięcy, oprócz Batawów; tym Xiążę d' Orange oddaiąc niedawno chorągwie nowe, wyraźnie zapowiedział, że wkrótce będą mogli oświadczyć Anglikom należną wdzięczność za ludzkie do kraiu i na żołd przyięcie.

Aſſekuracye na okręta do morza Baltyckiego przeznaczone podrożały kilko procentami. Woyſka do obozu pod Windsor zgromadzone, rozeszły ſię do Northampton, Ipswich, Canterburi, Birmingham, Cena zboża upada; cena węgli ziemnych znacznie ſię podnoſi; ieſt w tym taiemnica; miny zawsze nam obficie tego doſtarczaią; lecz Adminiſtratorowie i zawiadowcy nie ſą nienagannemi; wyznaczona od Parlamentu Kommiſſya wszyſtko naprawi. Kompania wschodnio Indyiſka wielki medal bić kazała na pamiątkę dobycia Seringapatnam. Gdy Parlament Dubliński d. 1 iuż to raz oſtatni ſię zgromadził Wice Król Margrabia Cornwallis na tronie zaſiadłszy dał Królewſką ſankcyą prawu względem Unii dwóch narodow zapadłemu. Imiona Parow Irlandzkich, którzy w Parlamencie naszym zaſiadać maią, wybrani z z liczby 203: Clanricarde, Wesmeath, Bective, Rodon, Altemon, Glaudower, Longford, Erne, Dysart. Lieitrin, Lucas, Londonderry, Cuningham, Handatt, Hrabiowie; Wiklow, Nordland, Oxmantown, O Neill, Bandon, Donoughmore, Cartetow, Wice Hrabiowie: Cahier, Glentworth, Gallan, Somertown, Longueville, Rossmore, Tirawley, Baronowie.

Naprzeciw Pałacu, Bourse zwanego będzie wkrótce moſt zbudowany, z arkadą we srzodku żelazną 65 ſtop wysokości, pod którą okręta przechodzić powinny; brzegi Tamizy kamieniem ciosanym do ozdoby i wygody wyſłane będą od moſtu Black Friars aż do wieży. Wielkorządca Hunter w Botany Bay na wyspie Nowey Hollandyi miaſto Sidney—Cowe ozdabia nowemi coraz gmachami z kamienia ku wygodzie powszechney, iakie ſą ſzkoły, Kościoły, szpitale, więzienia. Tenże przez wyſłane ſtatki na żeglugę doszedł iż ziemia van Diemen zwana nie łączy ſię bynaymniey z nową Hollandyą, lecz od niey kanałem ieſt oddzielona, w którym gęſte i małe wyspy żeglugę czyniły niewygodną. W bliſkości pomienionego miaſta Sidney Cowe znaleziono miny węgli ziemnych, i sol kopalną Z drugiey ſtrony handel nasz kwitnąć zaczyna na wyspie Hiszpanom wydartey w Ameryce, S. Tróycy, tak dalece, iż w oſtatnim roku przedano tam towarow za million F.S; grunta ſą wyborne, lecz od Hiszpanow zdawna zaniedbane.

*z Paryża 12 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey*

Słychać iż Anglicy powtórnie wyprawę przedſięwziąć umyślili do portu Breſteńſkiego; z naszey ſtrony ieſt do odporu wszelka gotowość; to pewna iż na brzegach RPtey zachodnich liczba nieprzyiacielſkich okrętow powiększa ſię codziennie. W całey Francyi teraznieyszego lata panuią upały nadzwyczayne; w Bordeaux Termometr Reaumura podnioſł ſię do 31 ſtopniow, iak w osadach Senegalſkich; na wielu mieyscach czuć ſię daie niedoſtatek wody. Ażeby zbyteczna gorącość zdrowiu ludzkiemu nie ſzkodziła, przykazano w ſtolicy naszey po dwakroć codzień ulice polewać; Miniſter zaś woienny Carnot o zachowanie żołnierza troſkliwy zlecił, ażeby każdemu z nich ocet rozdawano; żaden zmordowany człowiek, w czaſie upału trwaiącego, mianowicie wraz po obiedzie kąpać ſię nie powinien.

Leibgwardya Konsulow do 5 tyſięcy ma bydź pomnożona; podobnym ſposobem General Murat zciąga do obozu pod Amiens coraz więcey grenadyerow, ſtrzelcow, i letkiey piechoty; do tego korpusu przyimuiąc iedynie żołnierzy walecznych i w boiu doświadczonych; zkąd wnoſiemy że Murat ſpodziewa ſię bydź użytym do bardzo ważney wyprawy. Miaſtu Frankfortowi Generałowie naſi znaczną kontrybucyą nakazali po tylu dawniey wypłaconych. Kupcy Liońscy, którzy na iarmarku tamteyszym wiele zyſkiwać zwykli, prożbę zanieśli do rządu, ażeby pomienioną kontrybucyą zmnieyszyć kazał. General Berthier ma wkrótce podróż przedſięwziąć do Madritu. Uważaliśmy, że na oſtatniey audyencyi którą pierwszy Konsul dawał Miniſtrom zagranicznym, prezentował ſię z drugiemi Xiążę Juſtiniani nie Poseł bywszey RPtey Rzymſkiey.

Neapolitańſka Szlachta, według nowey uſtawy Króla Jmci Dwóch Sycylii, ma bydź wpisywana od tąd do księgi złotey; ta ſię dzieli na trzy klaſſy; w pierwszey ma mieysce dawna Szlachta, która do oſtatniey rewolucyi nie wchodziła; pierwszym tu ieſt Margrabia del Vaſto. Do drugiey kſięgi wpisuią ſię familii od lat 200 doſtoieńſtwem Szlacheckim zaszczycone; do oſtatniey ci którzy sobie Szlachectwo wyſłużyli. Corocznie kſięga ma bydź przeyrzana dla zapisania nowo przybyłych familii lub wymazania osob które wyſtępkami na karę zaſłużyły. Dziwnie ſię każdy w Paryżu, że Batawowie nas uprzedzili ogłoszeniem urzędowym o podpisaniu przedugodnych

warunkow przyszłego pokoiu z Cesarzem Jmcią. Konsulowie naſi nic ieszcze o tym nie rzekli, czekaiąc podobno prędkiey odpowiedzi z Wiednia; tym czasem papiery nasze w górę poſtępuią.

Maytkow na osadzenie Breſteńſkiey flotty potrzebnych w rozmaitych Prowincyach nadmorſkich wybierać kazano naypilniey. Jarmark tegoroczny w Beaucaire nad inne lata był większy; pieniędzy gotowych pokazały ſię summy bardzo znaczne. Niedawno do portu Cherbourg zawinęło 7 okrętow ładownych drzewem i innemi materiałami do budowli morſkiey potrzebnemi. próżno drogę zagrodzić uſiłował nieprzyiaciel. Broń, ammunicyą, i tym podobne zapasy woienne, które Generał en chef Moreau z Munich uprowadził, oszacowano więcey 2 millionow liwrow, między rzadszemi sprzętami znaydowały ſię dwie armaty srebrne miernej wielkości, dwa małe srebrne posągi, mianowicie zaś wiele kosztowney broni Tureckiey którą odnioſł w zdobyczy Elektor Bawarſki Maximilian, pod czas woyny od r. 1682 do 1699 trwaiącey naywyższy kilkakroć kommendant woyſk Auſtryackich i Rzeſkich, kilkakroć zwycięzca Ottomanow.

Generał *Maſſena* tymczasowemu rządowi w Piemoncie zalecił rychłe wypłacenie do kaſſy ſwoiey półtrzecia milliona kontrybucyi. W pismach naszych znayduiemy, na jakie niebespieczeńſtwo naraził ſię śmiały Lecourbe, kilko dniami przed podpisanym broni zawieszeniem; trzeba mu było koniecznie przeyrzeć nieprzyiacielſkie ſtanowiſka w okolicach Feldkirch, które umyślił attakować; ſpotkał młynarza, wziął odzienie iego. temu zaś oddał Generalſki mundur; przebrany poszedł ku nieprzyiacielowi, i bespiecznie widział co mu było potrzeba. Powracaiąc ſpotkał huzarow Auſtryackich, którym powiedział, że w bliſkości znayduie ſię Generał Francuzki, którego w niewolę zabrać można; poszli na ukazane mieysce Huzarowie; tym czasem Lecourbe ſzczęśliwie trafił do obozu ſwoiego.

Lud w naszey ſtolicy powraca do ſtarodawnych zwyczaiow; w dni dzieſiątkowe pracuią obywatele; święcą dni niedzielne. Pamięta każdy, iakim ſposobem proszeni od pierwszego Konsula przed zagaieniem kampanii tegoroczney Batawowie 12 millionow pożyczyć nie chcieli; dziś Amſterdam nie proszony ſam znaczną ſummę ofiaruie. Legion Frankow północnych przez Generała Eyckmayer zaciągniony w Departamentach nad Renem od Rzeszy oderwanych, z ſamych dezerterow bez różnicy i wyboru złożony, iuż ieſt w komplecie; karność Szef ściſłą utrzymuie; lecz zbiegi zawsze zbiegami będą; i Frankowie północni codziennie za daną ſposobnością gromadami do Niemiec uciekaią, ci mianowicie, których na garnizonie w Duſſeldorf poſtawiono. W Departamentach zachodnich dawny Szuanow dowodzca Dardeville zciągnąwszy pewną liczbę ſtronnikow, chciał pod Mans rozbić pocztę, która cokolwiek pieniędzy prowadziła; oſtrzeżony Generał Delarue, zbóycow uprzedził, wieś w którey ſię zgromadzili opasał; i broniących ſię do upadłey trupem położył,

*z Strasburga 4 Sierpnia z Gazety Courier du B. R.*

Głoszą u nas. że pierwszy Konsul wkrótce do armii Niemieckiey poiedzie; lecz podróż iego zależy od przyięcia lub odrzucenia propozycyi Dworowi Wiedeńſkiemu podanych. Odpowiedź iaką Adiutant Duroc odbierze, pokoy lub woynę da narodom. Jeśli raz ieszcze do broni porwać ſię nam potrzeba, Buonaparte ſam ſtanie pośrzód obozow Generała Moreau i Augereau; część gwardyi Konsulowſkiey ma roſkaz bydź w gotowości do ruszenia. To pewna, że pomieniony Duroc ma władzę nieokreśloną do podpisania ugody; więc w dniach kilku rzecz ukończyć może w Wiedniu; niektórzy za znak maią niedobry, że Graf S. Julien tak prędko Paryż opuścił. U nas powszechne ieſt rozumienie, iż Duroc domagać ſię będzie ratyfikacyi traktatu w Campo Formio podpisanego. Ze zaś negocyacye nie ſą bliſkie pomyślnego końca, iak niektórzy mniemaią, to będzie przekonywaiącym dowodem, że Buonaparte czyni wielkie do woyny przygotowania. Wraz po zakończonym żniwie ludziom dorosłym kazano pośpieszać do obozow Włoſkich lub Niemieckich; ieśli woyna wybuchnie, nad przeszłą zaciętszey ſpodziewać ſię trzeba. Z Huningue dla Generała Moreau park ciężkiey artylleryi wyſłano. Carnot, Moreau, Maſſena, w Zurich maią wkrótce walną radę odprawić.

*z Rzymu 20 Lipca z Gazety Frankfortſkiey.*

Ociec S. zatrudnia ſię naybardziey, ażeby ludowi iego na taniey i obfitey żywności nie zbywało; zabroniony ieſt wywoz zboża z Państw Kościelnych, pod karą nawet cielesną. Król Jmć Sardyńſki przed kilko dniami z całą familią wyiechał do Frascati, gdzie ma długo zabawić. Przed portem Civitavecchia krążący korsarze Francuzcy zabieraią wiele ſtatkow kupieckich; wpadł im w ręce między innemi okręt Angielſki; ten że pod flagą żeglował Papiezką, wolno puszczonym zoſtał; oświadczyli albowiem Francuzi; że maią rozkaz flagę Oyca S. poważać. Spokoyność w mieście i kraiu naszym zupełna.

*z Mediolanu 29 Lipca z Gazety Frankfortſkiey.*

Generał en chef Maſſena powrócił z Turinu. Rząd Cisalpiński nieſkończoną trudność znaydzie w uſkutecznieniu pewnych zamiarow; niepodobno dotąd było uformować gwardye narodowe, mianowicie w ſtolicy naszey; teraz poſtanowiono, że każdy młodzieniec od 17 do lat 25 ſłużyć muſi woyskowo ſam koniecznie; ludzie zaś od 25 do 55 lat liczący mieć mogą zaſtępcow. Podobnym ſposobem nie łatwo Cisalpinom było żywnością opatrzyć kraiowego i Francuzkiego żołnierza przed żniwem; nową monetę bić u nas kazano. Obywatele Prowincyi Rzeczypospoliotey południowych wielkie nieukontentowanie pokazuią z wkroczenia woyſk Francuzkich.

*z Werony 4 Lipca z Gazety Frankfortſkiey.*

Generał Ott i Lord Bentink Miniſter Angielſki przy armii Włoſko Auſtryackiey dnia wczorayszego do nas przybyli; oſtatni, syn Xiążęcia de Portland dziś wyiechał do Wiednia; Francuzi w liczbie 5 tyſięcy do Pesaro wkroczyli. Słychać że Konsul Buonaparte znayduiąc ſię w Vercelli Kardynałowi Martiniana Biſkupowi oświadczył, ieśliby tego potrzeba wyciągała. na zupełne przywrócenie religii Katolickiey do Francyi oddalić nowo obranych Paſterzow, przywołać do kraiu dawnieyszych.

*z Hagi 10 Sierpnia z Gazety Courier du B. R.*

Jeśli wnoſić można co pewnego na przyſzłość z przygotowania obronnego iakie teraz widziemy czynione w Hollandyi północney, rząd nasz zapewne ſpodziewać ſię muſi wyiądowania woyſk Angielſkich w tey Prowincyi. Liczny garnizon poſtawiono w Schagen, licznieyszy w Helder, który ſkłada ſię cały z regimentow Batawſkich; w niektórych mieyscach groble przecinać i kray zalewać poczęto. Angielſka eſkadra pod Admirałem Dikson krąży przed portem Texel i uściem Mozy; woyſka znayduiące ſię w Zelandyi 3 tyſiącami pomnożono.

*z Auszpurga 6 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.*

z Rzymu wiadomość odbieramy, że Buonaparte z Oycem S. negocyacyą rozpoczął względem całości Państw Kościelnych, przywrócenia religii Katolickiey do Francyi, odwołania dawnieyszych Biſkupow. Pius 7. rzecz całą kommunikował Kardynałom, i sekretny Konsyſtorz kilkakroć zwoływał. Czekamy dokładnieyszego w rzeczy tak ważney doniesienia, Bito iuż w Rzymie monetę nową; na iedney ſtronie ieſt wyobrażenie Kościoła z napisem: założony na opoce; na drugiey herb Oyca S.

*z Berne 6 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.*

Przed kilko dniami Radzie Wielkiey podano proiekt zmnieyszyć liczbę Reprezentantow do zgromadzenia prawodawczego przez połowę; ponieważ każdy z nich bierze znaczną opłatę ze ſkarbu umnieyszyłyby ſię tym sposobem wydatki publiczne ubogich dziś Szwaycarow. Dziś wyznaczona kommiſſya przyniosła opinią o tym proiekcie; część większa dzieło pochwaliła; niektórzy zaś radzili rozwiązać zgromadzenie prawodawcze, przez co znacznieysze summy zostaną w ſkarbie; lecz wielka rada nic na to nie rzekła. Dziś goniec z Paryża przyniosł kommiſſyi wykonawczey wiadomość, że część większa drugiey rezerwy pod Dijon zgromadzoney ma wkroczyć do kraiu naszego; to pewna że 6 tyſięcy Francuzow pod Generałem Rey do Lausanny przybyło. Dumas szef sztabu u nas wkrótce spodziewany, gdzie r. 1797 znalazł ſchronienie prześladowany w Paryżu od Barrasa. Słychać że nowy Poseł Francuzki ma przywieść Szwaycarom nową konſtytucyą.

D. 7 Ten dzień pamiętnym będzie w rewolucyi Szwaycarſkiey. Odmiany wielkie ſię ſtały według zdania wielu obywatelow potrzebne i zbawienne. Nikt nie wiedział o zamyſłach rządu Francuzkiego; dziś odkryła ſię taiemnica, gdy rzecz przyprowadzać do ſkutku zaczęto. Zrana Generałowie Dumas i Montchoisi mieli długą rozmowę z osobami rządowemi; te zgromadziły ſię nad zwyczey wcześnie, wnet przybyli do nich Miniſtrowie i Officyerowie woysk Szwaycarſkich; tym zalecono utrzymywać bespieczeńſtwo i spokoyność; ſtraże podwoione, iazda Francuzka na koń ſiadła. Niemieszkaiąc rząd ogłosił liſt pisany do Prefektow kraiowych, w którym wyraża, iż rozwiązanie izb zgromadzenia prawodawczego potrzebne ieſt dla dobra kraiu; na co ponieważ Reprezentanci zgodzić ſię nie chcieli, władza wykonawcza czynić muſi, czego zbawienie Oyczyzny wyciąga; domyślili ſię z tych wyrazow prawodawcy, czego wkrótce ſpodziewać ſię należało.

Jakoż po kilku godzinach upłynionych władza wykonawcza obu izbom podała proiekt. 1 Zgromadzenie prawodawcze zawieſić; 2. uſtanowić radę prawodawczą od 43 osob. 3 Ta wybierze 7 obywatelow z pomiędzy ſiebie, którym władza wykonawcza powierzona będzie; w naſtępuiących punktach przepisane ſą obowiązki nowym prawodawcom i nowym rządcom narodu Szwaycarſkiego. Oniemieli na takowy wniosek niektórzy z prawodawcow; widząc oczewiście przygotowaną w Berne dla ſiebie taką właśnie rolę, iaką w Liſtopadzie r. 1799 grało zgromadzenie prawodawcze w Paryżu i S. Cloud, gdy Buonaparte miał obiąć władzę naywyższą. Radzili niektórzy przychylić ſię do proiektu, inni go odrzucali w wielkiey radzie; lecz Senat prawie cały ſtanoł za nowością; ſłowem nic tego dnia nie uchwalono; o godzinie trzeciey z południa rozeszli ſię do domow reprezentanci nie daiąc władzy wykonawczey odpowiedzi.

Lecz ta nie zapomniała o sobie; o godzinie 5 zwołanemu na poſiedzenie nadzwyczayne Senatowi przeczytano drugie pismo w którym władza wykonawcza koniecznie ſię domaga, ażeby cały interes dziś był ukończony. Senatorowie oświadczywszy głośne nieukontentowanie, seſſyą na inny czas odłożyli. Naoſtatek d. 8 wybrano przepisaną liczbę obywatelow którzy radę prawodawczą ſkładać powinni; niektórzy z wybranych mieć chcieli dymiſſyą; dano bez trudności. Po uprzątnionych trudnościach przyſtąpiono do wyboru 7 osob władzę wykonawczą piaſtować maiących; obrani; Glaire, Dolder, Frisching, Zimmermann, Savari, Schmitt, Ruttimann. Spokoyność w ſtolicy naszey zupełna; nie wiemy iak obywatele przyimą te odmiany. W Bellinzona i Lugano dawny rząd przywrócono. Straż przednia armii rezerwowey Generała Brune wyszedszy z Lausanne, ciągnie dwoma kolumnami; pierwsza przez Friburg, Berne, Lucerne, do Coire; druga przez Aarberg Solothurn, Zurich do Voralbergu.

*Od brzegow Menu 14 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey*

Wyſłani do Generała Moreau deputowani przynieśli odpowiedz, że korpus dokazuiące nad Renem i brzegami Menu nie należy do kommendy iego; więc około zmnieyszenia nakazaney kontrybucyi do Generała S. Suzanne udać ſię potrzeba. Z Paryża odpowiedzi żadney nie mamy; zatym przymuszeni będziemy zapłacić. Już nawet podobno rzecz ukończona zoſtała; ponieważ Generał Souham z dywizyą swoią d. 12 ruszył ku wyższemu Menowi; ledwie cieszyć ſię zaczeli obywatele z odeyścia nieprzyiacioł, Augereau przybył, i oświadczył, iż Frankfort miaſto zaiąć, i w nim główną kwaterę założyć muſi koniecznie; iakoż dnia dziſieyszego 1500 Franko Batawow na garnizon wprowadził. Cyrkułowi Frankońſkiemu nakazał ieszcze Moreau zapłacić 6 millionow liwrow. Z Munich piſzą że Adiutant Duroc iadący do Wiednia w Alt Oettingen miał długą z Baronem Kray rozmowę.

---

Urząd z Magiſtratu Miaſta Guberſkiego Wilna do Taxy i wyprzedaży Dworku Smielewiczow na Safianikach pod Nrn 539 Sytuowanego, i różnego rodzaiu ruchomości po zmarłey Smielewiczowey pozoſtałey, wyznaczony obwieszcza Publiczności, iż tak dworku iako też ruchomości przedaż przez publiczną Aukcyą w tymże dworku, w dniach 23, i 28 Auguſta. i 3 Septembra Ru; idącego o godzinie 2 z południa odbywać ſię będzie.

Pideau Fechtmiſtrz w Kadeckim korpuſie uwiadamia młodź Szlachetną, iż będzie mógł i hon rutrzymywać pensyą dla tych, którzy chcą ſłuchać lekcyi Akademickich, z Gwarantem oddzielnym lub bez niego. Kawalerowie mieć będą ſtoł, ſtancyą wygodną; przytym lekcye ięzykow Francuzkiego i Niemieckiego. Mieszka w Probostwie S. Troycy naprzeciw Poczty pod N. 426. Ocenie można będzie dowiedzieć ſię u niego w każdym czaſie.

Wdowa Półkownikowa Suſczynſka na ſkutek podaney do Monarchy Imperatora prośby, o zwrót folwarku Lisowczycy i Karyłow z głowy XXiążąt Kapuſtow na zmarłego iey męża spadłych, a w roku ieszcze 1766, przez Rządcow puszczy Białowieſkiey odiętych, iawić ſię mado Guberſkiego miaſta Wilna z potrzebnemi ku temu dowodami, i dokumentami. Datt w Wilnie mca Auguſta 20 d, 1800 rokn

Jeśliby kto chciał zakupić Aptekę z Towarami medykamętami i naczyniem całkiem lub częściami, za cenę dość mierną; może ſię zgłosić do Andrzeia Koczyka maiącego Własny w Mieście Wilnie dom w cyrkule Trzecim pod Nro 433

Kamienica na Zamkowey wielkiey Ulicy naprzeciw Pałacu Chotkiewiczowſkiego pod Nro 197 ś. p. Alexandra Wolanſkiego teraz Sukceſsorow Jego do sprzedania w Całku na wieczność; ktoby zaś chciał nabyć i zkontraktować, niech ſię referuie do Jchmść PP. Samuela Kahla w teyże Kamienicy mieszkaiącego; i Antoniego Germana własną Kamienicę poſsyduiącego na Zamkowey Ulicy nie daleko Ostrey bramy pod Nro 12.